

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ Ε.Π.
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ**

Ταχ. Δ/ση: Σάκη Καράγιωργα 22 Ερμούπολη, 84100
Πληροφορίες: ΓΙΩΤΑ ΚΑΡΟΥΣΗ
Τηλ.: 2281360804, 2281360800
Fax: 2281360860
Email: gkarousi@mou.gr

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Ερμούπολη, 4/3/2020
Α.Π.: 640

**Προς:
ΕΦΟΡΕΙΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ**

- Νόμιμο Εκπροσώπο, Πρ/νη, κα Μ. Μιχαηλίδου
- Υπεύθυνη Πράξης, κα Μ. Πίκουλα

ΘΕΜΑ: Τροποποίηση της Πράξης «Προστασία και ανάδειξη αρχαίας Ακρόπολης Ρόδου» με Κωδικό ΟΠΣ 5001346 στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Νότιο Αιγαίο 2014-2020»

ΑΠΟΦΑΣΗ

Ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Το Ν. 4314/2014 για τη διαχείριση, τον έλεγχο και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014-2020» (ΦΕΚ 265/Α/23.12.2014),
2. Την Απόφαση με αριθμό C (2014)10179/18.12.2014 που αφορά την έγκριση του Ε.Π. Νοτίου Αιγαίου, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει,
3. Τη με αρ. πρωτ. 137675/ΕΥΘΥ 1016/19.12.2018 (ΦΕΚ 5968/Β/31.12.2018) Υπουργική Απόφαση με θέμα "Τροποποίηση και αντικατάσταση της υπ' αριθμ. 81986/ΕΥΘΥ 712/31.07.2015 (ΦΕΚ Β' 1822) Υπουργικής Απόφασης "Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς - Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων",
4. Τη με αριθ. 32666/ΕΥΘΥ 324/23.03.2015 (ΦΕΚ 717/Β/24.04.2015) Υπουργική Απόφαση με θέμα "Αναδιάρθρωση της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του ΕΠ Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, σύμφωνα με το άρθρο 7 του Ν. 4314/2014 και αντικατάσταση της αριθμ. 41540/Γ' ΚΠΣ/275/08.12.2000 (ΦΕΚ 1501/Β') Κοινής Υπουργικής Απόφασης, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει,
5. Το Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87/Α') "Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης",
6. Τις αποφάσεις της Επιτροπής Παρακολούθησης του Ε.Π. Νοτίου Αιγαίου κατά την 1η συνεδρίαση της (Σύρος 25.06.2015) που αφορούν την έγκριση της μεθοδολογίας και των κριτηρίων επιλογής των πράξεων των επί μέρους Αξόνων Προτεραιότητας του Ε.Π., όπως αυτά ισχύουν,
7. Την με αρ. πρωτ. 830/26.02.2016 (ΑΔΑ: ΩΠΦΖ7ΛΞ-ΩΔΗ) Πρόσκληση της ΕΥΔ Ε.Π. Νοτίου Αιγαίου, για την υποβολή πρότασης στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 2 με κωδικό ΝΑΙΓ15/1358,
8. Τη με αρ. πρωτ. 3347/01.08.2016 Απόφαση Ένταξης της πράξης του θέματος,
9. Το με αρ. πρωτ. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΕΦΑΔΩΔ/ΤΑΕΜ/53299/36443/1026/72/31.01.2020 έγγραφο και το συνημμένο σε αυτό Τεχνικό Δελτίο Πράξης του Δικαιούχου προς την ΕΥΔ Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου για την τροποποίηση της πράξης "Προστασία και ανάδειξη αρχαίας Ακρόπολης Ρόδου" στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Νότιο Αιγαίο 2014-2020",
10. Τη με αρ. πρωτ. 327/03.03.2020 θετική εισήγηση του Προϊσταμένου της Διαχειριστικής Αρχής του ΕΠ Νοτίου Αιγαίου

Ευρωπαϊκή Ένωση

Αποφασίζει

την τροποποίηση της Πράξης «Προστασία και ανάδειξη αρχαίας Ακρόπολης Ρόδου» στον Άξονα Προτεραιότητας «Αειφορική ανάπτυξη και διαχείριση των πόρων» του Ε.Π. «Νότιο Αιγαίο».

Η πράξη συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ).

Α. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΑΞΗΣ

1.Κωδικός Πράξης/MIS (ΟΠΣ):	5001346
2.Δικαιούχος:	ΕΦΟΡΕΙΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ (ΡΟΔΟΣ)
3.Κωδικός Δικαιούχου:	18026048
4.Φυσικό αντικείμενο της πράξης:	
<p>Η αρχαία ακρόπολη Ρόδου, ο σημαντικότερος αρχαιολογικός χώρος της πόλης, διαμορφώθηκε την κλασική εποχή και καλύπτει απαλλοτριωμένη έκταση 900 στρεμμάτων. Ο χώρος περιλαμβάνει:•Στο βόρειο τμήμα τα ερείπια του ναού του Διός Πολιέως και της Αθηνάς Πολιάδος, κατάλοιπα μνημειώδους Στοάς και τέσσερις υπόγειες σπηλαιώδεις κατασκευές (Νυμφαία).•Στο νότιο τμήμα, σε διαμορφωμένο πλάτωμα του λόφου, το ναό του Πυθίου Απόλλωνος μερικώς αναστηλωμένο και κατάλοιπα οικοδομήματος (ναός Αρτέμιδος ?), χαμηλότερα το Στάδιο, το Ωδείο, αναστηλωμένα κατά την περίοδο της Ιταλοκρατίας, ανατολικότερα ίχνη καταλοίπων του Γυμνασίου και νοτιότερα άλλα σπηλαιώδη ιερά.Σύμφωνα με τις εγκεκριμένες μελέτες, γενικής διάταξης διαμόρφωσης – ανάπλασης και ωρίμανσης του αρχαιολογικού χώρου και αποκατάστασης του Ναού του Πυθίου Απόλλωνος, προβλέπονται οι ακόλουθες εργασίες προκειμένου να ξεκινήσει πρόγραμμα επεμβάσεων στο μνημείο και στο σύνολο του αρχαιολογικού χώρου:•Καθαίρεση του αναστηλωμένου, από τους Ιταλούς, τμήματος του ναού του Πυθίου Απόλλωνος στην βορειοανατολική γωνία του μνημείου.•Καθαρισμός αρχαίων αρχιτεκτονικών μελών.•Συγκολλησεις αρχαίων αρχιτεκτονικών μελών με νέο λίθο και ράβδους τιτανίου.•Χρήση νέου λίθου για την κατασκευή νέων αρχιτεκτονικών μελών.•Αναστήλωση των καθαιρεμένων τμημάτων.•Συντήρηση - στερέωση των αρχιτεκτονικών μελών και του συνόλου του ναού.•Αποψιλώσεις, καθαρισμοί και αποχρωματώσεις για την εξυγίανση και ανάδειξη του μνημείου του αρχαιολογικού χώρου.•Πραγματοποίηση διερευνητικών τομών στο πλαίσιο των εργασιών διαμόρφωσης του αρχαιολογικού χώρου, αποκατάστασης των μνημείων και εγκατάστασης των υποδομών λειτουργίας του.•Γενικές τοπογραφικές εργασίες και αποτυπώσεις μνημείων.•Δημιουργία οριοθετημένου αρχαιολογικού πάρκου, μέσα στο οποίο διαμορφώνεται οργανωμένος επισκέψιμος αρχαιολογικός χώρος, ο οποίος θα περιλαμβάνει τα σημαντικότερα μνημεία: Στάδιο, Ωδείο, Ναό Πυθίου Απόλλωνα, τα τέσσερα υπόγεια Νυμφαία και το Ναό της Αθηνάς Πολιάδος και του Διός Πολιέως. Επιλέγονται διάφοροι τρόποι οριοθέτησης: χαμηλοί τοίχοι, μεταλλικά κιγκλιδώματα, φυτοφράκτες από γηγενή ακανθώδη φυτά που συναντώνται στην περιοχή, ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις χρησιμοποιούνται και οι τοίχοι των αρχαίων οδών ύστερα από τη συντήρηση και τη συμπλήρωσή τους.•Δημιουργία εισόδων-εξόδων, εκδοτηρίων και οργανωμένων χώρων στάθμευσης.•Πεζοδρόμηση της οδού Διαγοριδών και Ακροπόλεως συνολικού εμβαδού 900,00 τ.μ.•Δημιουργία υπαίθριου μουσειακού χώρου για την τακτοποίηση και τεκμηρίωση των υπαρχουσών επιγραφών, αρχιτεκτονικών και άλλων μελών που σήμερα βρίσκονται διάσπαρτα στον αρχαιολογικό χώρο και προέρχονται από το Γυμνάσιο και τα άλλα μνημεία.•Διαμόρφωση οργανωμένων αρχαιολογικών διαδρομών με σημάνσεις και επεξηγηματικούς πίνακες για την τεκμηρίωση των μνημείων. Αποκατάσταση των αρχαίων οδών αξόνων και αξιοποίηση νεότερων μονοπατιών της εποχής της Τουρκοκρατίας.•Διαμόρφωση υπαίθριων καθιστικών και ανάδειξη θέσεων πανοραμικής θέας και πληροφόρησης.•Επισκευή και διαμόρφωση 2 υφιστάμενων κτηρίων σε αναψυκτήριο - WC κοινού, αποθηκευτικό χώρο.•Μελέτη και κατασκευή/ή και επισκευή των βασικών υποδομών λειτουργίας του χώρου (φωτισμός, ύδρευση, άρδευση, αποχέτευση).•Κατεδάφιση αυθαιρέτων κτηρίων, αποκομιδή των υλικών των κατεδαφίσεων και μετατροπή σε χώρο πρασίνου.•Εκπόνηση επιμέρους μελετών για την διαμόρφωση του αρχαιολογικού χώρου και την αποκατάσταση – ανάδειξη επιλεγμένων μνημείων. •Οργάνωση ημερίδας σχετικά με τα μνημεία και σχεδιασμός ψηφιακής εφαρμογής ενημέρωσης του κοινού • Κατασκευή μακέτας του αρχαιολογικού χώρου για τους τυφλούς και εκτύπωση ενημερωτικών φυλλαδίων και σε γραφή Braille. •Αγορά λίθου για την αναστήλωση του ναού του Απόλλωνα •Αγορά μηχανήματος μεταφοράς λίθων ανυψωτικής ικανότητας τρέαν των 6 τόνων.</p>	
5. Παραδοτέα πράξης:	
<p>1. Αποκατεστημένη βορειοανατολική γωνία του μνημείου του Πυθίου Απόλλωνος. 2. Περίφραξη του αρχαιολογικού χώρου με κιγκλιδώματα ή/και με φυτοφράκτες, συνολικού μήκους 2.500 μ.. 3. Δύο εκδοτήρια στις εισόδους του αρχαιολογικού χώρου συνολικού εμβαδού 30.0 τ.μ.. 4. Διαδρομές κίνησης επισκεπτών και διαστρωμένοι αρχαίοι οδοί συνολικού εμβαδού 5.000 τ.μ.. 5. Υπαίθρια "έκθεση" με τακτοποιημένα διάσπαρτα αρχαία μέλη στον αρχαιολογικό χώρο. 6. Υπαίθρια καθιστικά (15 τεμ.). 7. Δύο χώροι στάθμευσης συνολικού εμβαδού 1,5 στρεμ.. 8. Αποκατεστημένοι υφιστάμενοι αρχαίοι τοίχοι στα όρια του περιφραγμένου χώρου και στα όρια αρχαίων οδών, μήκους 150 μ. 9. Χώροι πρασίνου εμβαδού 1000 τ.μ., μετά από κατεδάφιση ερειπωμένων κτισμάτων. 10. Αναψυκτήριο - WC και αποθηκευτικός χώρος σε δύο υφιστάμενα κτίρια, συνολικού εμβαδού 215 τ.μ.. 11. Η αρχιτεκτονική μελέτη, η μελέτη γεωμετρικής τεκμηρίωσης, οι μελέτες στατικής - δυναμικής ανάλυσης και η μελέτη του δομικού υλικού του ναού του Πυθίου Απόλλωνα. 12. Ενημερωτικά φυλλάδια (5.000 τεμ.). 13. Ενημερωτικά φυλλάδια σε γραφή Braille (100 τεμ.). 14. Πινακίδες ενημέρωσης του κοινού (26 τεμ.). 15. Ψηφιακή εφαρμογή πληροφόρησης κοινού. 16. Ημερίδα ενημέρωσης του κοινού σχετικά με το έργο. 17. Μακέτα αφής για τους τυφλούς. 18. Πεζοδρόμηση οδών Διαγοριδών - Ακροπόλεως, συνολικού εμβαδού 900 τ.μ. 19. Προμήθεια λίθου συνολικού όγκου 300 κ.μ.. 20. Προμήθεια μηχανήματος μεταφοράς λίθων ανυψωτικής ικανότητας άνω των 6 τόνων.</p>	

6. ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΩΣΗ				
ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΔΕΙΚΤΗ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ
CO09	Αειφόρος Τουρισμός: Αύξηση του αναμενόμενου αριθμού επισκέψεων σε ενισχυόμενες τοποθεσίες πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς και πόλους έλξης επισκεπτών	Αριθμός επισκέψεων κατ'έτος	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	70.000,00
SO008	Δράσεις αξιοποίησης και ανάδειξης φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς	Αριθμός	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	1,00
T3404	Αριθμός χώρων που προστατεύονται και αναδεικνύονται	Αριθμός	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	1,00

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	
7.	Η ημερομηνία έναρξης της Πράξης ορίζεται η 01/09/2016 .
8.	Η ημερομηνία λήξης της Πράξης ορίζεται η 30/06/2022 .
9.	Η ανάληψη της νομικής δέσμευσης του πρώτου κύριου υποέργου πραγματοποιείται έως 01/09/2016 .

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ
<p>Η τροποποίηση αφορά στο φυσικό και οικονομικό αντικείμενο, καθώς και στο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της πράξης για την ορθότερη υλοποίησή της. Συγκεκριμένα τροποποιείται το φυσικό αντικείμενο και το χρονοδιάγραμμα του υποέργου της αυτεπιστασίας και προστίθενται δύο (2) υποέργα προμηθειών για την προμήθεια λίθου και μηχανήματος μεταφοράς λίθων.</p>

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ ΠΡΑΞΗΣ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ			
ΚΩΔΙΚΟΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ ΔΑΠΑΝΗΣ		ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	ΕΠΙΛΕΞΙΜΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ
A. ΔΑΠΑΝΕΣ ΒΑΣΕΙ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΩΝ			
A.1. Άμεσες δαπάνες	i. Ποσό χωρίς ΦΠΑ	1.612.903,22	1.612.903,22
	ii. ΦΠΑ	387.096,78	387.096,78
ΣΥΝΟΛΟ ΔΑΠΑΝΩΝ ΜΕ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΑ		2.000.000,00	2.000.000,00
ΣΥΝΟΛΑ		2.000.000,00	2.000.000,00

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	2.000.000,00
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	0,00
ΜΗ ΕΝΙΣΧΥΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	0,00
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	2.000.000,00

10. Η επιλέξιμη δημόσια δαπάνη για τον υπολογισμό της στήριξης της Ένωσης ανέρχεται σε **2.000.000,00 €**

Β. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΠΡΑΞΗΣ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

11. Η **δημόσια δαπάνη της πράξης** που προτείνεται για εγγραφή στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων **ανέρχεται σε 2.000.000,00 €**

Η δημόσια δαπάνη της πράξης επιμερίζεται ως ακολούθως:

ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΝ/ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΑΝ ΤΗΝ ΠΡΑΞΗ					
ΚΩΔ. ΣΑ	ΚΩΔ. ΠΡΑΞΗΣ ΣΑ (ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΝΑΡΙΘΜΟΥ)*	ΠΡΟΤΑΣΗ ΕΓΓΡΑΦΗΣ	ΕΝΕΡΓΟΣ ΕΝΑΡΙΘΜΟΣ (που συνεχίζει να πληρώνει την πράξη)	Π/Υ ΥΠΟΕΡΓΩΝ ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤ ΙΚΩΝ ΕΝΕΡΓΙΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ Π/Υ
ΕΠ0671	2016ΕΠ06710019		ΝΑΙ		2.000.000,00

* Ο κωδικός εναρίθμου τίθεται σε ισχύ μετά την έγκριση της ΣΑ από τον Υπουργό.

15. Το επιλέξιμο ποσό δημόσιας δαπάνης, η οποία προτείνεται για εγγραφή στο ΠΔΕ ανέρχεται σε **2.000.000,00 €**.

Γ. ΟΡΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Ο δικαιούχος υποχρεούται να τηρήσει τους όρους της απόφασης ένταξης και να υλοποιήσει την πράξη, σύμφωνα με τους όρους και τον χρονικό προγραμματισμό αυτής, καθώς και να τηρήσει τις υποχρεώσεις που παρατίθενται στο συνημμένο Παράρτημα Ι, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της απόφασης ένταξης.

Σε περίπτωση που η υλοποίηση της πράξης αποκλίνει από τους όρους της απόφασης ένταξης, η ΔΑ επανεξετάζει την πράξη και μπορεί να προβεί στην ανάκληση της απόφασης ένταξής της.

Ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΑΤΖΗΜΑΡΚΟΣ****Συνημμένα:**

Παράρτημα Ι : ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της Απόφασης Ένταξης

Κοινοποίηση:

- Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων - Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων - ΕΣΠΑ
  - Δ/ση Δημοσίων Επενδύσεων – Τμήμα Κατάρτισης ΠΔΕ, Νίκης 5, Πλ. Συντάγματος, 10180, Αθήνα
  - Ειδική Υπηρεσία Θεσμικής Υποστήριξης, Νίκης 10, 105 63 Αθήνα
  - Ειδική Υπηρεσία Αρχή Πιστοποίησης, Ν. Νικοδήμου 11 & Βουλής, 105 57 Αθήνα
  - Ειδική Υπηρεσία ΟΠΣ, Αγ. Φιλοθέης 2, 105 56 Αθήνα
  - Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, Νίκης 5-7, 105 57 Αθήνα
  - Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Παρακολούθησης Δράσεων Ε.Κ.Τ., Κοραή 4, 105 64, Αθήνα
- Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού
Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ, Θεμιστοκλέους 87, 106 81 Αθήνα
- Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
Δ/ση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Σ. Καράγιωργα 22, 84100, Ερμούπολη, Σύρος

Εσωτερική διανομή:

Γραφείο Περιφερειάρχη

Ευρωπαϊκή Ένωση

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Ο δικαιούχος της πράξης «Προστασία και ανάδειξη αρχαίας Ακρόπολης Ρόδου» αναλαμβάνει να τηρήσει τις παρακάτω υποχρεώσεις :-

1. ΤΗΡΗΣΗ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ

- (i) Να τηρεί την Κοινοτική και Εθνική Νομοθεσία κατά την εκτέλεση της πράξης και ιδίως όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις, τη αιεφόρο ανάπτυξη, τις κρατικές ενισχύσεις, την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, τη μη διάκριση και την προσβασιμότητα Ατόμων με Αναπηρίες.

2. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

- (i) Να τηρεί τα χρονοδιαγράμματα υλοποίησης της πράξης και των επί μέρους υποέργων και ιδίως τα χρονοδιαγράμματα ανάθεσης και ολοκλήρωσης των υποέργων προπαρασκευαστικών ενεργειών και ανάθεσης και εκτέλεσης των κύριων υποέργων της πράξης, όπως αυτά αποτυπώνονται στην απόφαση ένταξης της πράξης.

Τυχόν υπερβάσεις του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης των υποέργων προπαρασκευαστικών ενεργειών, όπως αυτό προσδιορίζεται στην απόφαση ένταξης της πράξης, επιφέρει την αυτοδικαίη ανάκληση της απόφασης ένταξης της πράξης (δηλαδή η πράξη απεντάσσεται από το ΕΠ).

Στις περιπτώσεις πράξεων με υποέργα προπαρασκευαστικών υποέργων η εγγραφή του προϋπολογισμού τους γίνεται σε δύο φάσεις. Στην πρώτη φάση εγγράφεται στο ΠΔΕ ο προϋπολογισμός των προπαρασκευαστικών ενεργειών. Εφόσον, τα υποέργα των προπαρασκευαστικών ενεργειών ολοκληρώνονται εντός του χρονοδιαγράμματος, ο προϋπολογισμός της πράξης που αντιστοιχεί στα κύρια υποέργα εγγράφεται στο ΠΔΕ, μετά από σχετικό αίτημα της ΔΑ ή του ΕΦ προς τη ΔΔΕ. Συνεπώς,

- Η ανάληψη της κύριας νομικής δέσμευσης δεν μπορεί να υπερβεί την ημερομηνία ανάληψης της πρώτης νομικής δέσμευσης του κύριου υποέργου που ορίζεται στο σημείο 10 της Απόφασης Ένταξης. Σε περίπτωση υπέρβασης αυτού του χρονικού ορίου η Απόφαση Ένταξης θα ανακληθεί μετά από προειδοποιητική επιστολή της ΔΑ και την άπρακτη παρέλευση τριών μηνών. Η παραπάνω προθεσμία ισχύει με την επιφύλαξη δικαστικών ή διοικητικών αποφάσεων που αναστέλλουν την υλοποίηση της πράξης ή λόγω ανωτέρας βίας.

Υπερβάσεις του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης των κύριων υποέργων δύνανται να επιφέρουν την επιτήρηση του δικαιούχου από τη ΔΑ και την επιβολή στο δικαιούχο λήψης διορθωτικών μέτρων εντός συγκεκριμένων προθεσμιών, αλλά και την ανάκληση της απόφασης ένταξης της πράξης.

- (ii) Να διασφαλίζει το λειτουργικό αποτέλεσμα της πράξης, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για το σκοπό αυτό, με βάση το κανονιστικό πλαίσιο του φορέα λειτουργίας και συντήρησης της πράξης και των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων του, στην περίπτωση που ο φορέας λειτουργίας και συντήρησης της πράξης δεν ταυτίζεται με το δικαιούχο αυτής.
- (iii) Να λαμβάνει έγκριση από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π (ή εναλλακτικά τον ΕΦ) για τις διαδικασίες της διακήρυξης, ανάθεσης και τροποποίησης δημοσίων συμβάσεων. *Στις περιπτώσεις πράξεων που εκτελούνται με ίδια μέσα, ο δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλλει σχέδιο απόφασης για την εκτέλεση του έργου με ίδια μέσα πριν την υπογραφή του, και να υποβάλλει αίτημα εξέτασης για τροποποιήσεις αυτής. Στις περιπτώσεις αρχαιολογικών έργων, ο δικαιούχος κοινοποιεί την απόφαση αυτεπιστασίας.*
- (iv) Να ενημερώνει έγκαιρα την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π (ή εναλλακτικά τον ΕΦ) σχετικά με την εξέλιξη της πράξης, ιδιαίτερα σε ότι αφορά τις προπαρασκευαστικές ενέργειες για την υλοποίησή της και να αποστέλλει όλα τα σχετικά έγγραφα που αφορούν στη φυσική και οικονομική υλοποίηση της πράξης έως και την ολοκλήρωσή της, σύμφωνα με τις διαδικασίες του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου.
- (v) Να πραγματοποιεί όλες τις απαραίτητες ενέργειες, για την ενημέρωση του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος ΟΠΣ – ΕΣΠΑ με τα δεδομένα και έγγραφα της πράξης που υλοποιεί και ειδικότερα τα δεδομένα και έγγραφα προγραμματισμού και υλοποίησης που απαιτούνται για τη χρηματοοικονομική διαχείριση, την παρακολούθηση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου και των δεικτών, τις επαληθεύσεις, τους ελέγχους, την αξιολόγηση πράξεων και γενικότερα τη διαδρομή ελέγχου της πράξης.
- (vi) Να διασφαλίζει την ακρίβεια, την ποιότητα και πληρότητα των στοιχείων που υποβάλλει στο ΟΠΣ - ΕΣΠΑ, σύμφωνα με το χρονικό πλαίσιο που προβλέπεται στις σχετικές διατάξεις και να πραγματοποιεί διασύνδεση των Πληροφοριακών Συστημάτων του με το ΟΠΣ – ΕΣΠΑ για την αυτόματη υποβολή στοιχείων, εφόσον απαιτείται.
- (vii) Να εφαρμόζει το Ενιαίο Σύστημα Παρακολούθησης Δεικτών ΕΣΠΑ, ανάλογα με το επίπεδο εμπλοκής του στην παρακολούθηση των δεικτών της συγχρηματοδοτούμενης πράξης.
- (viii) Για πράξεις ΕΚΤ, ο δικαιούχος υποχρεούται να έχει εγκατεστημένο σύστημα (είτε του φορέα του είτε να έχει πρόσβαση σε άλλο τοπικό ή κεντρικό σύστημα) συλλογής, επεξεργασίας, αποθήκευσης και μεταβίβασης δεδομένων συμμετεχόντων (microdata), όπου απαιτείται, προκειμένου αφενός να διασφαλίζεται η ακρίβεια και επάρκεια των δεδομένων των συμμετεχόντων και αφετέρου η έγκαιρη ενημέρωση του ΟΠΣ – ΕΣΠΑ με τα εν λόγω στοιχεία.

Οι δικαιούχοι έχουν την ευθύνη για την έγκυρη και έγκαιρη συλλογή, επεξεργασία και αποθήκευση των δεικτών και των δεδομένων μεμονωμένων συμμετεχόντων (microdata) και στις περιπτώσεις που η συλλογή τους διενεργείται από τους φορείς υλοποίησης ή παρόχους των πράξεων (π.χ. Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης, Δομές φροντίδας παιδιών κ).

3. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

- (i) Να λειτουργεί μηχανισμό πιστοποίησης εκτέλεσης της πράξης, ο οποίος θα εξασφαλίζει τον αποτελεσματικό έλεγχο της ποιότητας και ποσότητας των υλικών, των υπηρεσιών και του τελικού παραδοτέου αποτελέσματος, καθώς και να εφαρμόζει εσωτερικές διαδικασίες ελέγχου των πληρωμών, ο οποίος θα εξασφαλίζει τη νομιμότητα και κανονικότητά τους.
- (ii) Να τηρεί ξεχωριστή λογιστική μερίδα για την πράξη, στην οποία θα καταχωρούνται όλες οι δαπάνες που αντιστοιχούν πλήρως προς τις δαπάνες που δηλώνονται στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π ή στον Ενδιάμεσο Φορέα, μέσω των Δελτίων Δήλωσης Δαπανών.
- (iii) Να υποβάλλει (εφόσον απαιτείται από τη φύση του έργου) στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π. (ή εναλλακτικά στον ΕΦ) και στην Αρχή Πιστοποίησης, μετά την ολοκλήρωση της πράξης
- α) στοιχεία για τους δημιουργούμενους τόκους από τη χρηματοοικονομική διαχείριση των διατιθέμενων πόρων.
- β) επικαιροποιημένη χρηματοοικονομική ανάλυση για τον προσδιορισμό των καθαρών εσόδων για τα έργα που παράγουν έσοδα, εφόσον για τον προσδιορισμό των καθαρών εσόδων εφαρμόζεται η εν λόγω μέθοδος.
- Στην περίπτωση πράξης / έργου όπου ο υπολογισμός των καθαρών εσόδων του βασίζεται στη μέθοδο του κατ' αποκοπή ποσοστού (flat rate) δεν απαιτείται να γίνει κάποια προσαρμογή στο ποσοστό χρηματοδότησης της πράξης στην τελική αίτηση πληρωμής που υποβάλλει ο δικαιούχος.
- Στην περίπτωση πράξης / έργου που δεν είναι αντικειμενικά δυνατή η εκ των προτέρων εκτίμηση των εσόδων, ο δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλλει ετησίως στοιχεία για τα καθαρά έσοδα της πράξης για περίοδο τριών ετών από την ολοκλήρωσή της έως την προθεσμία για την υποβολή της έκθεσης ολοκλήρωσης του ΕΠ, αναλόγως με το ποια χρονική στιγμή προηγείται.
- Στην περίπτωση πράξης, η οποία παράγει άμεσα έσοδα μόνο κατά την υλοποίησή της, τα οποία ωστόσο δεν ελήφθησαν υπόψη κατά το χρόνο έγκρισης της πράξης, η επιλέξιμη δαπάνη της πράξης μειώνεται κατά τα καθαρά έσοδα που παρήχθησαν άμεσα κατά τη διάρκεια εκτέλεσής της, το αργότερο κατά την αίτηση τελικής πληρωμής που υποβάλλει ο δικαιούχος.

4. ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ – ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΕΙΣ – ΕΛΕΓΧΟΙ

- (i) Να θέτει στη διάθεση, εφόσον ζητηθούν, καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της πράξης και για όσο χρόνο ο δικαιούχος υποχρεούται για την τήρησή τους, όλα τα έγγραφα, δικαιολογητικά και στοιχεία της πράξης, στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π., Αρχή Πιστοποίησης, Αρχή Ελέγχου, Επιτροπή Παρακολούθησης και σε όλα τα ελεγκτικά όργανα της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- (ii) Να αποδέχονται επιτόπιους ελέγχους από όλα τα αρμόδια εθνικά και ευρωπαϊκά ελεγκτικά όργανα, τόσο στην έδρα τους, όσο και στους χώρους υλοποίησης της πράξης, και να διευκολύνουν τον έλεγχο προσκομίζοντας οποιοδήποτε στοιχείο που αφορά την εκτέλεση της πράξης, εφόσον ζητηθούν.

5. ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ

- (i) Να αποδέχεται τη συμπεριληψή τους στο κατάλογο των πράξεων του Ε.Π. που δημοσιοποιεί η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π. (ή εναλλακτικά ο ΕΦ), στη διαδικτυακή πύλη www.espa.gr, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 115 και στο Παράρτημα XII του Καν. 1303/2013, και στο οποίο αναφέρονται: η ονομασία του δικαιούχου και της πράξης, σύνοψη της πράξης, ημερομηνία έναρξης της πράξης, καταληκτική ημερομηνία πράξης, συνολική επιλέξιμη δαπάνη, ποσοστό συγχρηματοδότησης, ταχυδρομικός κώδικας, ή άλλη κατάλληλη ένδειξη της τοποθεσίας, χώρα, ονομασία της κατηγορίας παρέμβασης της πράξης.
- (ii) Να λαμβάνει όλα τα μέτρα πληροφόρησης που προβλέπονται στο Παράρτημα XII του Κανονισμού 1303/2013 και ειδικότερα:
- α) Να αναρτά προσωρινή πινακίδα, σημαντικού μεγέθους, στο εργοτάξιο των έργων υποδομής ή κατασκευών σε ορατό σημείο από το κοινό, με συνολική δημόσια δαπάνη άνω των 500.000 ευρώ, κατά τη φάση υλοποίησής τους.
- β) Να τοποθετεί μόνιμη αναμνηστική πλάκα ή πινακίδα σημαντικού μεγέθους, σε σημείο εύκολα ορατό από το κοινό, εντός τριών μηνών από την ολοκλήρωση του έργου υποδομής ή κατασκευών ή αγοράς φυσικού (ενσώματου) αντικειμένου, με συνολική δημόσια δαπάνη άνω των 500.000 ευρώ.
- Οι αναμνηστικές πλάκες ή πινακίδες, οι οποίες σχεδιάζονται σύμφωνα με τα τεχνικά χαρακτηριστικά που καθορίζονται στον 821/2014, αναγράφουν την ονομασία και τον κύριο στόχο του, το έμβλημα της ένωσης μαζί με την αναφορά στην Ένωση, και το Ταμείο ή τα Ταμεία που στηρίζουν το έργο.
- γ) Να λειτουργεί διαδικτυακό τόπο, στον οποίο θα αναρτά στοιχεία της πράξης, όπως σύντομη περιγραφή, ανάλογης με το επίπεδο της στήριξης, στόχοι και αποτελέσματα, επισημαίνοντας τη χρηματοδοτική στήριξη από την Ένωση.
- δ) Να τοποθετεί αφίσες με πληροφόρηση σχετικά με την πράξη, σε πράξεις που δεν εμπíπτουν στην υποχρέωση πινακίδων ή πλακών.

- ε) Να ενημερώνει τους συμμετέχοντες σε πράξεις που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ, και κατά περίπτωση από το ΕΤΠΑ ή Ταμείο Συνοχής, σχετικά με τη συγχρηματοδότησή της από το ΕΚΤ, ή το ΕΤΠΑ ή το Τ.Σ. και την υλοποίησή της στο πλαίσιο επιχειρησιακού προγράμματος. Η εν λόγω ενημέρωση πραγματοποιείται σε κάθε έγγραφο ή άλλο πιστοποιητικό που χρησιμοποιούνται κατά την υλοποίηση της πράξης ή παράγονται στο πλαίσιο αυτό.
- στ) Να εξασφαλίζει ότι οι συμμετέχοντες σε πράξεις που υλοποιούνται στο πλαίσιο της Πρωτοβουλίας για την Απασχόληση των Νέων (ΠΑΝ) είναι ειδικά ενημερωμένοι για την υποστήριξη της ΠΑΝ που παρέχεται από τους πόρους του ΕΚΤ και τα ειδικά κονδύλια για την ΠΑΝ. Κάθε έγγραφο που αφορά στην υλοποίηση μιας πράξης και το οποίο απευθύνεται στο κοινό ή στους συμμετέχοντες, συμπεριλαμβανομένων των πιστοποιητικών συμμετοχής ή άλλων πιστοποιητικών, περιλαμβάνει δήλωση ότι η πράξη υποστηρίχθηκε στο πλαίσιο της ΠΑΝ.

6. ΤΗΡΗΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ ΑΠΟ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ

- (i) Να τηρεί και να ενημερώνει φάκελο πράξης με όλα τα στοιχεία που αφορούν στην εκτέλεση της πράξης έως την ολοκλήρωση, την αποπληρωμή και τη λειτουργία της. Στο φάκελο της πράξης να τηρούνται όλα τα δικαιολογητικά έγγραφα σχετικά με τις δαπάνες και τους λογιστικούς ελέγχους για διάστημα δύο (2) ετών, από την 31 Δεκεμβρίου που ακολουθεί την υποβολή των λογαριασμών στους οποίους περιλαμβάνεται η τελική δαπάνη της ολοκληρωμένης πράξης. Η ΔΑ ενημερώνει τον δικαιούχο για την ημερομηνία έναρξης της περιόδου διαθεσιμότητας των εγγράφων κατά την ολοκλήρωση της πράξης. Τα ανωτέρω στοιχεία και δικαιολογητικά έγγραφα διατηρούνται είτε υπό τη μορφή πρωτοτύπων, ή επικαιροποιημένων αντιγράφων των πρωτοτύπων ή σε κοινώς αποδεκτούς φορείς δεδομένων, περιλαμβανομένων των ηλεκτρονικών εκδόσεων των πρωτοτύπων εγγράφων ή εγγράφων που υπάρχουν μόνο σε ηλεκτρονική μορφή.
- (ii) Να κοινοποιεί στην αρμόδια Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π (ή εναλλακτικά στον ΕΦ) το έντυπο Ε.Ι.1_6 «Κατάσταση τήρησης φακέλου Πράξης», στο οποίο, μεταξύ άλλων, καταγράφονται τα στοιχεία ταυτότητας και η διεύθυνση των φορέων στους οποίους τηρούνται στοιχεία και έγγραφα, καθώς και η μορφή υπό την οποία θα τηρούνται, το αργότερο με την υποβολή του πρώτου Δελτίου Δήλωσης Δαπάνης.
- (iii) Να τηρεί ειδικότερους όρους ή περιορισμούς που τίθενται από το ειδικό θεσμικό πλαίσιο εφαρμογής της πράξης ή που τίθενται από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π (ή εναλλακτικά τον ΕΦ).
- (iv) Να τηρεί τις ακόλουθες μακροχρόνιες δεσμεύσεις, προκειμένου οι πράξεις να διατηρήσουν το δικαίωμα της συνεισφοράς των Ταμείων:
- α) Για πράξεις επένδυσης σε υποδομή ή παραγωγική επένδυση, εντός πέντε (5) ετών από την τελική πληρωμή ή εντός της προθεσμίας που ορίζεται στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων να μην επέλθει:

- ✓ παύση ή μετεγκατάσταση μιας παραγωγικής δραστηριότητας εκτός της περιοχής προγράμματος
- ✓ αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος ενός στοιχείου υποδομής η οποία παρέχει σε μια εταιρεία ή δημόσιοοργανισμό αδικαιολόγητο πλεονέκτημα
- ✓ ουσιαστική μεταβολή που επηρεάζει τη φύση, τους στόχους ή την εφαρμογή των όρων που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τους αρχικούς στόχους.

- β) Άλλες μακροχρόνιες δεσμεύσεις που ορίζονται από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π (ή εναλλακτικά τον ΕΦ) ή καθορίζονται από το θεσμικό πλαίσιο που διέπει την πράξη.

Η τήρηση των μακροχρονίων υποχρεώσεων επιβεβαιώνονται, μετά την ολοκλήρωση της πράξης, με διοικητικές ή και επιτόπιες επαληθεύσεις από την Δ.Α. ή τον ΕΦ. (Στην περίπτωση που η υποχρέωση τήρησης των μακροχρονίων δεσμεύσεων μεταβιβάζεται σε άλλο φορέα, αυτός προσδιορίζεται και η υποχρέωση αφορά αυτόν τον φορέα)

Η τήρηση των μακροχρονίων υποχρεώσεων επιβεβαιώνονται, μετά την ολοκλήρωση της πράξης, με διοικητικές ή και επιτόπιες επαληθεύσεις από την Δ.Α. ή τον ΕΦ. (Στην περίπτωση που η υποχρέωση τήρησης των μακροχρονίων δεσμεύσεων μεταβιβάζεται σε άλλο φορέα, αυτός προσδιορίζεται και η υποχρέωση αφορά αυτόν τον φορέα)

7. Ειδικό Όρο

Ο δικαιούχος της πράξης υποχρεούται να υποβάλλει στην ΕΥΔ όλα τα απαραίτητα έγγραφα (πιστοποιήσεις, επιμετρήσεις, πρωτόκολλα, τιμολόγια κ.λ.π.) πριν την πληρωμή των αναδόχων, προκειμένου να προεγκριθεί η επιλεξιμότητα των δαπανών.